

Nummer	2020-065	Ontvangen	26 mei 2020
Vragen van Raadslid	Maarten Flikkema (VVD)	Antwoord van college	8 juni 2020
Titel	Algemene Rekenkamer fileert programma aardgasvrije wijken, conform Reglement van orde van de raad.		

Toelichting door fractie

Voor de VVD is de haalbaarheid en betaalbaarheid van de energietransitie een essentiële voorwaarde voor het succesvol doorlopen van deze transitie. Betaalbaarheid geldt voor zowel de inwoners als voor de overheid, het geld van de overheid is nou eenmaal van onze inwoners. Het financieren van de transitie voor particulieren met overheidsgeld is meestal een sigaar uit eigen doos. Door te snel een oplossingsrichting te kiezen kunnen inwoners geconfronteerd worden met onnodig hoge kosten. Wat de VVD betreft laten we de inwoner van Amersfoort niet optreden als proefkonijn met de daarbij behorende kosten voor de inwoners.

Een van de maatregelen is om versneld van het huishoudelijk gebruik van aardgas af te gaan. Deels om de duurzaamheid en deels als gevolg van het verminderen van de productie van aardgas in Groningen. Hiervoor heeft het rijk het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) opgezet. Inmiddels heeft de Algemene Rekenkamer een kritisch rapport gepubliceerd over het PAW:

<https://www.rekenkamer.nl/actueel/nieuws/2020/05/20/aardgasvrije-wijken-te-hoge-verwachtingen-gewekt>

Amersfoort heeft in maart 2020 een aanvraag gedaan voor financiering bij het proeftuinprogramma “Aardgasvrije Wijken” van het ministerie van Binnenlandse zaken (BZK). Volgens de peiling om “de betaalbaarheid te garanderen”. Nu het PAW onder vuur ligt is er een gerede kans dat de subsidieaanvraag niet gehonoreerd wordt. Wat de VVD betreft komen alle redelijke alternatieven voor het duurzaam verwarmen van woningen weer op tafel als optie voor Schorthorst-Zuid als de subsidie niet doorgaat. Een van de alternatieven is het gebruik van waterstof waarvoor mogelijk het gasleidingen netwerk gebruikt kan worden en er relatief kleine aanpassingen nodig zijn om over te stappen. De VVD is voornemens om na het zomerreces een informatieve Ronde te organiseren over waterstof als haalbaar en betaalbaar alternatief voor aardgas.

Vragen & antwoorden van het college

Afgestemd portefeuillehouder(s)

Wethouder Janssen, wethouder Stegeman

Vraag 1:

Bent u bekend met de resultaten van het onderzoek van de Algemene Rekenkamer naar het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW)?

Antwoord 1:

Ja, wij zijn hiermee bekend. De Algemene Rekenkamer heeft geconcludeerd dat

de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) te hoge verwachtingen heeft gewekt die niet waar kunnen worden gemaakt. Het Programma Aardgasvrije Wijken draagt volgens de Rekenkamer in de huidige vorm onvoldoende bij aan de doelstellingen van de minister van BZK om wijken aardgasvrij te maken.

Vraag 2:

Wat is momenteel het effect van dit onderzoek op het plan om Schothorst-Zuid als pilotwijk van het aardgas af te halen en met welke scenario's houdt u rekening?

Antwoord 2:

Wij verwachten geen effect op ons plan. De Algemene Rekenkamer beveelt de minister van BZK aan om het programma te evalueren en samen met andere deelnemende partijen de doelen, instrumenten en monitoring met elkaar in overeenstemming te brengen. Wij schatten nu in dat deze evaluatie geen effect heeft op onze aanvraag voor een bijdrage uit de tweede tranche van het Programma Aardgasvrije Wijken. Immers, het ligt in de lijn der verwachting dat nadrukkelijk ingezet zal worden op projectplannen die gereed zijn voor uitvoering. Onze aanvraag betreft een projectplan dat gereed is voor uitvoering en dat in nauw overleg met inwoners, woningcorporaties en warmtebedrijf is opgesteld. We verwachten wel dat bij de toekenning de voortgang in Schothorst-Zuid intensief gemonitord zal worden.

Vraag 3:

Bent u het met de VVD eens dat het huidige aanbod aan de inwoners van Schothorst-Zuid relatief aantrekkelijk is door de landelijke subsidie en dat bij het wegvallen van deze subsidie het aanbod veel onaantrekkelijker wordt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3:

Betaalbaarheid is één van de aspecten die in de warmtevisie als publiek belang is aangemerkt. We zijn dan ook trots dat het gelukt is om een aantrekkelijk aanbod te kunnen presenteren, ook voor mensen met de kleinere portemonnee. Om een betaalbaar aanbod te kunnen doen, hebben we minimaal een bijdrage van het Rijk nodig uit het Programma Aardgasvrije Wijken.

Vraag 4:

Bent u het met de VVD eens dat wanneer er geen subsidie voor Schothorst-Zuid uit het PAW komt, alle alternatieven, waaronder waterstof, voor het aardgasvrij maken van deze wijk weer op tafel moeten liggen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

Op het moment dat de rijksbijdrage uit het Programma Aardgasvrije Wijken niet wordt toegekend, treedt een nieuwe situatie op. We bekijken dan opnieuw wat de beste manier is om de wijk aardgasvrij te maken op een betaalbare en duurzame manier.

De zoektocht naar alternatieve warmtebronnen is volop in ontwikkeling. Zo wordt - in Nederland en daarbuiten - onderzocht of hernieuwbaar gas zoals waterstof mogelijk is voor verwarming van gebouwen. Dit soort oplossingen is de komende jaren beperkt inzetbaar. En uit onderzoek is gebleken dat dit voor de gebouwde omgeving de komende 10 jaar ook niet betaalbaar wordt. Stedin heeft hierover een working paper opgesteld, zie: <https://stedin.net/over-stedin/duurzaamheid-en-innovaties/waterstof>. Daarnaast zijn voor het maken van waterstof voor een wijk van ruim 2000 woningen zeker 7 grote windturbines (3MW) nodig.

Daarom is waterstof door de gasleiding voorlopig geen aantrekkelijk alternatief en zal het alleen in beeld komen als all-electric of aansluiting op een warmtenet onmogelijk is. Waterstof kan eventueel ook worden ingezet voor de productie van warmte voor het warmtenet. In dat geval zijn er minder windmolens of hectaren zonneveld nodig.

Hergebruik van het bestaande gasleiding netwerk is in Schothorst-Zuid overigens niet mogelijk. In Schothorst-Zuid liggen gasleidingen van bros materiaal. Deze moeten om die reden op termijn vervangen worden door de netbeheerder, zoals toegelicht in het magazine 'Hoe maken we Schothorst-Zuid aardgasvrij' (www.amersfoort.nl/schothorstzuid).